

ת"פ 48381/11/16 - מדינת ישראל נגד אומיד גידעאניאן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 48381-11-16 מדינת ישראל נ' גידעאניאן

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי, סגן הנשיא
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז
ירושלים

המאשימה

נגד

אומיד גידעאניאן ע"י ב"כ עו"ד ווסים ע'
דראושה

הנאשם

גזר דין

הרקע:

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של משיכת שיק ללא כיסוי, לפי סעיף 432 לחוק העונשין תשל"ז - 1977, וקבלת דבר במרמה, לפי סעיף 415 לחוק האמור. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעונש.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, בתמצית רבה, במהלך יומיים עוקבים בחודש נובמבר 2015, רכש הנאשם מהמתלון שני תכשיטים, בסכום כולל של 43,200 ₪. בתמורה מסר הנאשם למתלון שני שיקים בסכום האמור, אותם משך מחשבונו האישי בידעו כי אין להם כיסוי מספיק. תחת אחד השיקים הנ"ל, שהיה על סך 14,400 ₪, מסר הנאשם למתלון 4 שיקים מזויפים, שנמשכו מחשבונו של אחר.

לאחר שהמתלון הפקיד את השיקים, התברר לו כי אין להם כיסוי.

תמצית טיעוני הצדדים:

2. המאשימה ביקשה להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל למשך 6 חודשים.

לטענת המאשימה, הנאשם פגע בסדרי השלטון והמשטר, בתחושת הביטחון של האדם, בפרטיותו, באוטונומיה שלו, בחופש הרצון שלו ובזכותו לבחור ולהחליט ללא הטעייה. עוד טענה המאשימה כי הנאשם פעל לאחר

תכנון, ולא באופן ספונטני או אקראי. לעמדתה, על פי מדיניות הענישה הנהוגה, מוטל עונש של מאסר בפועל בגין העבירות בהן הורשע הנאשם.

המאשימה זקפה לטובתו של הנאשם את הודאתו ואת האחריות שנטל על מעשיו, אך הדגישה כי נטל אחריות מועטה בלבד. לחובתו של הנאשם זקפה את עברו הפלילי ואת העולה מתסקיר שירות המבחן, כי הוא לא הביע חרטה על מעשיו וכי קיים חשש להישנות מעשים דומים.

3. הסנגור מצדו טען כי מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר קצר. לעמדתו, גם אם ייקבע מתחם ענישה חמור יותר, יש לסטות ממנו ולהקל עם הנאשם לנוכח הליכי השיקום בהם הוא נוטל חלק. לעניין זה טען כי תסקירי שירות המבחן מלמדים שלנאשם נכונות אמיתית וכנה לצאת ממעגל ההימורים, כי קיימת חשיבות לסייע לנאשם לשנות את חייו וכי יהיה בכך לשרת גם את האינטרס של הנאשם וגם את האינטרס החברתי.

בתגובה להערת בית המשפט כי הוא שוקל לפסוק פיצוי לנפגע העבירה, השיב הסנגור כי אף הוא שותף לדעה שיש מקום לחייב את נאשם בפיצוי. יחד עם זאת טען, כי הנאשם במצב כלכלי קשה, ולכן הוא מותיר את העניין לשיקול דעת בית המשפט.

4. הנאשם בדבריו הביע צער וחרטה על מעשיו. לטענתו, התמכרותו להימורים הביאה אותו לחובות בשוק האפור, ולכן ביצע את העבירות בהן הורשע. עוד טען הנאשם הוא מעוניין לשלם את חובו למתלונן, ויעשה כל מה שנדרש כדי לעשות זאת ולפתוח דף חדש בחייו.

תסקיר שירות המבחן:

5. שירות המבחן פירט בתסקירים שערך את נסיבותיו האישיות, המשפחתיות, החינוכיות, הכלכליות והנורמטיביות.

קצין המבחן פירט את עברו הפלילי של הנאשם, ואת ההליכים הטיפוליים הקודמים בעניינו. לעניין זה ציין כי בשנת 2002 הנאשם הגיע לשיחה במרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול והימורים באשדוד, בלחץ משפחתו. אולם, הוא לא היה מעוניין להשתלב בתוכנית טיפולית. בחודש אפריל 2009 הנאשם פנה בשנית למרכז, בהוראת ועדת השחרורים. הוא אובחן כמהמר פתולוגי בעל דפוסים עברייניים, ונבנתה עבורו תוכנית טיפול פרטנית וקבוצתית. ברם, הנאשם התקשה לאמץ דפוסי פעולה חדשים, לא השתלב בטיפול הקבוצתי ונשר בחודש מאי 2010.

שירות המבחן ציין עוד כי הנאשם טען לפניו שבתקופת ביצוע העבירות היה שקוע בחובות בשל הימורים, ושלגרסתו הוא ביקש מהמתלונן שלא להפקיד את השיקים והתחייב למסור לו מזומן תמורתם, אולם המתלונן

סירב להמתין.

להתרשמות שירות המבחן, הנאשם נוטה להשליך את האחריות לביצוע העבירות על המתלון ועל גורמים חיצוניים, ומתקשה לקחת אחריות מלאה על ביצוע. להערכת שירות המבחן, לנאשם מערכת ערכית לא מגובשת, דפוסי התמודדותו בעייתיים וכוללים דפוסי חשיבה והתנהגות מניפולטיביים ועברייניים. הנאשם סובל מהתמכרות להימורים, מעורבותו בפלילים חוזרת, במיוחד בתחום המרמה, אך הוא שלל צורך בהתערבות טיפולית בתחום המרמה. לאור כל האמור סבור שירות המבחן כי רמת הסיכון לביצוע עבירות דומות על ידי הנאשם הינה גבוהה.

יחד עם זאת ציין שירות המבחן כי הנאשם עמד בתקופת ניסיון טיפולית, השתתף בהתמדה בשיחות פרטניות ובטיפול קבוצתי במסגרת המרכז לטיפול בנפגעי אלכוהול והימורים, והביע נכונות להמשיך בטיפול בבעיית ההימורים. לאור זאת, ובהתחשב בכך שלא נפתחו נגדו תיקים פליליים בתקופת הניסיון הטיפולית, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם צו מבחן למשך שנה, צו של"צ בהיקף של 140 שעות ומאסר על תנאי.

דין ומסקנות:

6. עבירת המרמה נועדה להגן על חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של המרומה (ע"פ 752/90 **ברזל נ' מדינת ישראל**, פ"ד מו(2) 539, 555). עבירה של משיכת שיק ללא כיסוי נועדה להגן על תקינות חיי המסחר בכלל, ועל הביטחון בשימוש בשיקים בפרט.

הנאשם, שקיבל לידיו במרמה תכשיטים בשווי כולל של 43,200 ₪, בשני מועדים סמוכים, תוך שמשך שיקים ללא כיסוי ומסר שיקים מזויפים, פגע בערכים האמורים פגיעה משמעותית.

7. עובדות כתב האישום מחייבות את המסקנה לפיה הנאשם פעל לאחר תכנון מראש. כאמור, בתמורה לתכשיטים שהנאשם רכש הוא מסר למתלון שיקים משוכים מחשבונו האישי, כאשר הוא יודע שאין להם כיסוי. את אחד השיקים החליף הנאשם במספר שיקים מזויפים. מדובר במעשים מחושבים הנעשים לאחר תכנון, ולא באופן ספונטני או אקראי.

חלקו היחסי של הנאשם בביצוע העבירות מלא. הנאשם, והנאשם בלבד, הוא שביצע את העבירות והוא הנושא באחריות לביצוען.

כאמור, הנאשם קיבל במרמה מהמתלון תכשיטים שערכם עולה על 43,000 ₪. מדובר בתכשיטים בסכום לא מבוטל, אותם נטל הנאשם במרמה, בנסיבות אשר ברגיל בעל החנות, נפגע העבירה, אינו מבטח מפניהן. הנזק הכלכלי שהיה עלול להיגרם אפוא לנפגע העבירה הינו משמעותי ביותר, ויתכן שאף היה בו לפגוע פגיעה אנושה בעסקו ובפעילותו הכלכלית. הנזק הישיר שנגרם לו בפועל מסתכם בשווי התכשיטים, כנ"ל, בנוסף לעוגמת נפש רבה.

על פי מדיניות הענישה שהתווה בית המשפט העליון, בעבירות מרמה, בהן העברין מבקש להפיק רווח כספי רב על חשבוננו של נפגע העבירה, יש להטיל עונשי מאסר בפועל וקנס כספי (ראו: ע"פ 6675/95 שילוח נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 672 (1996), ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, נח(3) 721 (2004)).

8. לנוכח כל האמור אני סבור כי מתחם העונש ההולם למעשי העבירה שביצע הנאשם נע בין מאסר שאינו ארוך, לבין 12 חודשי מאסר בפועל.

המאשימה בטיעוניה לא ביקשה להטיל על הנאשם קנס. משכך, ומאחר שבית המשפט אינו שם עצמו קטגור, אמנע מלהטיל על הנאשם קנס. הדיון במתחם הקנס ההולם מתייחר אפוא.

9. לצורך קביעת העונש המתאים לנאשם בתוך מתחם הענישה הנ"ל יש להביא בחשבון, לטובתו של הנאשם, את הנזקים שייגרמו לו ולבתו, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתו והעונש שיוטל עליו. עוד יש להתחשב בהודאתו, שחסכה מזמנו של העדים המפורטים בכתב האישום, זמנו של הצדדים ומשאבי המערכת, בנסיבותיו האישיות המפורטות בתסקיר ובפרק הזמן שחלף מאז ביצוע העבירות. כמו כן יש ליתן משקל של ממש לכך שזו הפעם הנאשם השתלב כראוי בטיפול גמילה מהימורים, הוא מעוניין להמשיך בטיפול ומוכן לעמוד בצו מבחן.

לחובתו של הנאשם עומדים הימנעותו מליטול אחריות מלאה על מעשיו, הימנעותו מלפעול לתיקון תוצאות העבירות ולפיצוי על הנזק שנגרם בגין, ומאפייני אישיותו ודפוסי התמודדותו הבעייתיים, עליהם עמד שירות המבחן. כמו כן יש לזקוף לחובת הנאשם את עברו הפלילי, הכולל 4 הרשעות בעבירות שוד, העלבת עובד ציבור, סמים ומרמה. יחד עם זאת, אין להתעלם מכך שעבירות המרמה בהן הורשע בוצעו לאחר ביצוע העבירות בהן הורשע בהליך זה, וקודם שהוגש כתב האישום בעניין, ומכך שמאז הרשעתו בעבירת השוד חלפו למעלה מ-20 שנה.

לנוכח הימנעותו של הנאשם מלהשתלב בטיפול בתחום המרמה, למרות מעורבותו החוזרת בעבירות אלו, אין הצדקה לסטות לקולא ממתחם העונש ההולם. במיוחד נכון הדבר בהתחשב בשיקולים הנ"ל לחומרא ובדפוסי החשיבה וההתנהגות אותם אימץ לאורך השנים, כמפורט בתסקיר.

10. בשל הפגיעה במתלון, סבורני כי יש להטיל על הנאשם חובה לפצותו. אמנם, המאשימה לא עתרה לכך בטיעוניה לעונש. אולם, הפעלת סמכותו של בית המשפט לפסוק פיצויים לקרבן עבירה אינה טעונה בקשה של התביעה (ע"פ 5860/14 לביא נ' מדינת ישראל 6/3/2016). אינני מתעלם מטענת ההגנה לפיה מצבו הכלכלי של הנאשם קשה. ברם, כידוע, לצורך חיובו של נאשם בפיצוי, בית המשפט אינו נדרש לעמוד על יכולתו הכלכלית. פיצוי לנפגע העבירה הינו חיוב בעל מאפיינים אזרחיים. כשם שבמשפט

אזרחי לא נבדקת יכולתו הכלכלית של החייב, כך גם אין לעמוד על יכולתו הכלכלית של נאשם בטרם קביעת סכום הפיצוי לנפגע העבירה (השוו: ע"פ 30/15 פלוני נ' מדינת ישראל 19/5/2015, רע"פ 2174/11 לוזון נ' מדינת ישראל 25/5/2011, ע"פ 6452/09 עלי נ' מדינת ישראל 22/7/2010, ע"פ 5761/05 מג'דלאוי נ' מדינת ישראל 24/7/2006).

11. לנוכח כל האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 4 חודשים. המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות.

הנאשם יתייצב לפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה ביום 27/1/2019 עד לשעה 10:00, במפקדת מחוז הדרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר שבע.

על הנאשם לעדכן את משרד הממונה על עבודות שירות בכל שינוי בכתובת מגוריו.

מובהר לנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, כי תערכנה ביקורות פתע לבדיקת עמידתו בפיקוח וכי כל הפרה בעבודות השירות תביא להפסקה מנהלית של העבודות וריצוי העונש במאסר ממש.

ב. מאסר למשך 6 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר אם יעבור איזו מהעבירות בהן הורשע.

ג. פיצוי למתלונן, עת/3 בכתב האישום, בסך 43,200 ₪. הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט עד ליום 3/2/2019.

ד. לאחר שניתנה לכך הסכמת הנאשם, ניתן בזאת צו מבחן לפיו הנאשם יעמוד בפיקוח שירות המבחן במשך שנה מהיום. הנאשם ישולב בכל קבוצה טיפולית לפי שיקול דעת שירות המבחן.

לנאשם הוסברה משמעות הצו, והובהר לו שעליו למלא אחר הוראות קצין המבחן. הנאשם הזהיר שאם לא ימלא אחרי הצו מכל בחינה שהיא, או יעבור עבירה נוספת, יהיה צפוי לעונש נוסף על העבירה שביצע.

5129371 זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ז טבת תשע"ט, 24 דצמבר 2018.